

Köksal: "Borsa İstanbul dünya borsaları ile rekabete hazırlanıyor"

Aracı Kuruluşlar Birliği Başkanı Attila Köksal, Sermaye Piyasasında Gündem'in 2013 yılının ilk sayısındaki açıklamasında bu yıl, yeni Sermaye Piyasası Kanununun yürürlüğe girmesi ile yeni bir Borsa ve yeni bir Birlik yapısının oluşacağını, ayrıca pek çok çalışmanın da ilk adımlarının atılacağını söyledi.

Geçtiğimiz ay içinde ABD'li Intercontinental Exchange'in dünyanın en büyük borsası olan NYSE Euronext'i 8,2 milyar \$ bedelle satın aldığını hatırlatan Köksal, İMKB'nin şirketleşmesinin 2013'te tamamlanmasını beklediğini söyledi. Köksal, yeni yapıda ülkedeki tüm borsaların birleşeceği, ortak altyapı ve iletişim kanalları ile daha verimli bir kaynak kullanımı sağlanacağını dile getirdi. Borsa İstanbul'un dünya borsaları ile rekabete hazırlandığını belirten Köksal, küresel ölçekte büyük oyuncuların yer aldığı bu sektörde İstanbul'un bu rekabete ayak uydurabilmesi için doğru bir yol haritasının belirlenmesi gerektiğini vurguladı. Köksal, "Borsanın önümüzdeki dönemde küresel ve bölgesel işbirliklerine ne şekilde devam edeceği, olası stratejik ortaklıkların ve benzeri konuların etraflıca değerlendirilmesi, ilgili paydaşların görüşü de alınarak karar verilmesi yararlı olacaktır" dedi.

Köksal, Borsanın şirketleşmesi ile giderlerin artacağına dikkat çekerek, bu durumun gelirleri artırma arayışını da beraberinde getireceğini savundu. Bu kapsamda, işlem maliyetlerinin artabileceğini söyleyen Köksal, ileride farklı işlem platformlarının kurulmasının mümkün olabileceğini dile getirdi. Köksal, yeni Sermaye Piyasası Kanununun alternatif işlem platformları kurulmasına imkân tanıdığını belirterek "Orta vadede böyle bir rekabetin piyasanın daha sağlıklı ve etkin bir şekilde işlemesine katkı sağlayacağına inanıyoruz" dedi.

Opsiyon Piyasaları

Sermaye Piyasasında Gündem'in bu ayki ilk makalesinde, ülkemizde çok yeni olan organize opsiyon piyasasının yurtdışı örneklerdeki durumu ele alınıyor. Raporda ayrıca dünyadaki tezgâhüstü opsiyon piyasalarına ilişkin büyüklüklere yer veriliyor.

Organize borsalarda daha çok endeks ve hisse senedi opsiyonları tercih ediliyor

Dünya Borsalar Federasyonuna üye borsalarda işlem gören opsiyon sözleşmesi sayısı 2001'de 3 milyar adet iken, 2011'de 13 milyar adete çıktı. Dayanak varlık bazında incelendiğinde, 2011 yılında işlemlerin büyük bir kısmının borsa endeksi (%44) ile hisse senedi opsiyonlarında (%32) gerçekleştiği görülüyor. Bunları %15 payla borsa yatırım fonu üzerine opsiyonlar takip ediyor. Faiz, emtia, döviz ve egzotik opsiyonlar da borsalarda işlem gören ürünler arasında.

Opsiyon işlemlerinin önemli bir kısmı Amerika borsalarında

2011'de borsalardaki toplam opsiyon sözleşmelerinin yarısına yakını (%47) Amerika kıtasındaki borsalarda işlem görüyor. Onu %41 payla Asya-Pasifik ülkelerindeki borsalar takip ediyor. Ayrıca, bu bölgelerde işlem gören türev ürünler arasında opsiyon sözleşmelerinin önde olması

da dikkat çekiliyor. Avrupa, Orta Doğu ve Afrika'da ise vadeli işlem sözleşmeleri, opsiyon sözleşmelerine kıyasla daha fazla işlem görüyor.

Amerika bölgesinde, ABD'li NYSE Euronext, Chicago Board Options Exchange, Nasdaq OMX ile Brezilyalı BM&F BOVESPA en fazla opsiyon işlemi yaratan borsalar iken, Asya Pasifik ülkelerinde Kore ve Hindistan öne çıkıyor.

Tezgâhüstü opsiyon sözleşmelerinin tutarı 66 trilyon \$

Uluslararası Ödemeler Bankası'nın derlediği bilgilere göre, 13 ülkedeki (G10 ülkeleri, İsviçre, Avustralya ve İspanya) tezgâhüstü opsiyon işlemlerinin temsili (nosyonel) açık pozisyon tutarı 2001'de 66 trilyon \$'a ulaştı. Tezgâhüstü piyasadaki işlemlerin neredeyse tamamını oluşturan faiz (51 trilyon \$) ve döviz (10 trilyon \$) opsiyonlarının organize piyasalardaki payı nispeten düşük. Ayrıca, karmaşık yapıları sebebiyle daha çok tezgâhüstü piyasalarda işlem gören egzotik opsiyonların, organize piyasalardaki işlem adedi de son birkaç yılda hayli hızlı gelişme gösteriyor.

Tezgâhüstünde karşı taraf riskine karşı global düzenlemeler

Küresel finansal krizin ardından, tezgâhüstü türev ürünlerdeki karşı taraf riski nedeniyle global düzenleyiciler bu ürünlerin merkezi takas sistemleri içine alınması yönünde değişiklikler yaptı. 2009 yılındaki G-20 zirvesinde tezgâhüstü türevlerin takasının merkezi karşı taraflar aracılığıyla yapılması gerektiği belirtilirken, pek çok ülke bu konudaki yasal ve teknik altyapı çalışmalarını sürdürüyor.

Finansal Eğitim Faaliyetlerinin Finansmanı

Gündem'in ikinci makalesinde, son dönemde ülkemizde yürütülen yatırımcı eğitimi faaliyetlerine katkıda bulunmak amacıyla; Uluslararası Yatırımcı Eğitimi Forumunun (International Forum for Investor Education-IFIE) yaptığı, finansal eğitim programlarının finansmanına yönelik anketin sonuçları değerlendiriliyor.

Anket, 2012 yılının son çeyreğinde finansal eğitim projelerinin farklı ülkelerde nasıl fonlandığını ortaya koyuyor. Ankete cevap veren kurumların %58'inin yıllık yatırımcı eğitimi bütçesi 250.000 \$'ın üstünde. Cevap verenlerin yarısında finansal eğitim için dış kaynak kullanımına gerek bırakmayacak özel bir bütçe bulunuyor. Dışarıdan fon sağlayan kurumlar, sürdürülebilirlik ve uzun vadeli katılım açısından sıkıntı yaşadıklarını belirtiyor. Dış kaynak kullanmayan kurumlar ise aracı kuruluşların katkıları, kurum bütçesinden ayrılan pay, düzenleyici kurumlar tarafından kesilen cezalar veya kurulan özel fonlar gibi kaynaklarla yatırımcı eğitimi faaliyetlerine finansman sağlıyor.

Diğer Haber Başlıklarından Seçmeler

Sermaye Piyasası Kanunu Bilgilendirme Toplantısı

TBMM tarafından 6 Aralık 2012 tarihinde kabul edilen yeni Sermaye Piyasası Kanunu hakkında, 21 Aralık 2012 Cuma günü, üyelerimize yönelik bir bilgilendirme toplantısı düzenlendi. Toplantıda, Birlik Hukuk Danışmanı Av. İbrahim Haselçin, kanun hakkında bir sunum yaptı.

"Kurumlar Türkiye Sermaye Piyasasını Anlatıyor!" Seminerleri

SPK, İMKB ve TSPAKB tarafından düzenlenen "Kurumlar Türkiye Sermaye Piyasasını Anlatıyor!" seminerleri kapsamında 11 üniversite ziyaret edildi. Çeşitli üniversitelerde devam edecek olan seminerler, üniversite öğrencilerini sermaye piyasaları, tasarruf ve yatırım konularında bilgilendirmeyi amaçlıyor.

"7 Bölge 7 Üniversite" Anadolu Üniversitesinde

İlk kez 2011-2012 döneminde düzenlenen ve öğrencilerin yoğun ilgi gösterdiği "7 Bölge 7 Üniversite" eğitim seminerlerinde yılın ilk programı, 10-12 Aralık 2012 tarihleri arasında Anadolu Üniversitesinde düzenlenen eğitimle başladı. Program 2013 yılında 6 üniversitede daha düzenlenecek.

Bilgi İçin: Cennet Türker Tel: 212-280 85 67 Dahili:119 e-posta: cturker@tspakb.org.tr

Raporun tamamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

TSPAKB hakkında:

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), 100 aracı kurum, 1 vadeli işlemler aracılık şirketi, 42 bankanın üye olduğu özdüzenleyici bir meslek kuruluşudur. 11 Şubat 2001 tarihinde kurulan Birlik, meslek kurallarını oluşturmakta ve sektörü denetlemektedir.